03_2013_NTMD_NTM_2 08.10.13 19:08 Stránka 1

EDICE
Otvíráme

Magazín nejen o českých dětech Vydání III/2013

Šance pro mladé z dětských domovů: New Job New Life

EDICE SPECIÁL

Publicist
PubliCon
NTM
Nadace Terezy Maxové dětem

03_2013_NTMD_NTM_2 08.10.13 19:08 Stránka 2

NEW JOB / NEW LIFE

cesta k zaměstnání
a spokojenému životu

03_2013_NTMD_NTM_2 08.10.13 19:08 Stránka 3

Obsah

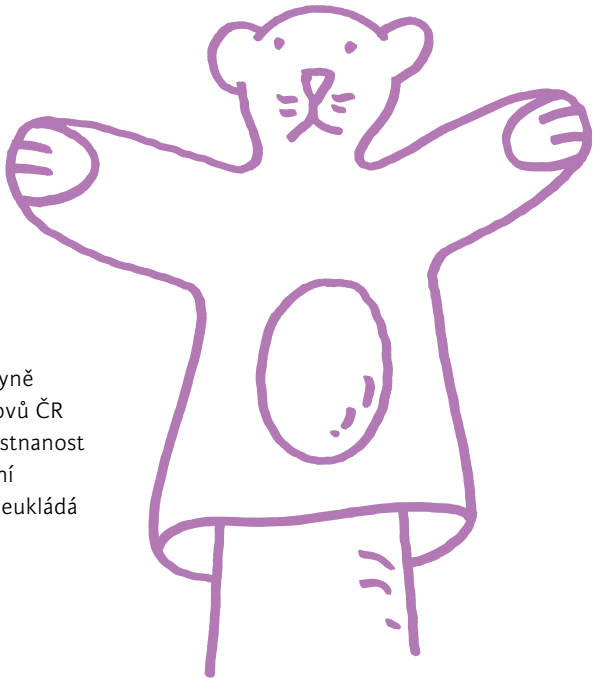

5 **Editorial** Terezy Maxové

6 **Otvíráme** New Job New Life podává pomocnou ruku mladým lidem i dětským domovům

12 **Rozhovor** Všechny děti se snažíme připravit na samostatný život, říká Marie Kučerová, druhá místopředsedkyně výboru Federace dětských domovů ČR

18 **Orientace** Úřady práce (ne)zaměstnanost mladých lidí opouštějících ústavní zařízení neevidují, zákon jim to neukládá

20 **Rozhovor** Děti z dětských domovů jsou individuality jako kdokoliv jiný, říká psycholožka Ivana Janišová

24 **Projekt** Nová šance pro mladé lidi z dětských domovů: New Job New Life

30 **Dobrá praxe** České firmy pomáhají dětem z dětských domovů. Dva projekty byly oceněny i na evropské úrovni

34 **Sloupek** Úspěchy jednotlivců můžou zkreslit celek

03_2013_NTMD_NTM_2 08.10.13 19:08 Stránka 4

Edice Otvíráme
Občasný magazín o právech dětí a péči o ně

Vydává Agentura PubliCon ve spolupráci
s občanským sdružením Publicist
za podpory Nadace Terezy Maxové dětem

Publicist

PubliCon

NTM
Nadace Terezy Maxové dětem

Číslo 3, ročník III., vyšlo v říjnu 2013

Šéfredaktor: Michal Růžička
Art Director/Ilustrace: Vladimír Nagaj
Editor: Viktor Vondra
Produkce: Lenka Vimmerová

Adresa redakce:
U Železné lávky 10
Praha 1, Malá Strana, 118 00

Email: redakce@publicon.cz
Telefon: + 420 257 213 404

Tisk: Kavka Print

03_2013_NTMD_NTM_2 08.10.13 19:08 Stránka 5

Editorial Vážené čtenářky a vážení čtenáři,

kdo se zajímá o činnost naší nadace, dobře ví, že oblast zaměstnávání mladých lidí z dětských domovů je naší prioritou. Proto asi nepřekvapí, že se tomuto tématu věnujeme v dalším vydání Edice Otvíráme, které právě držíte v ruce.

Dobrá zpráva je, že všichni aktéři (tedy dětské domovy, neziskové organizace, ministerstva) jsou ve shodě v tom základním – že je potřeba danou situaci zlepšit, neboť čísla mluví jasně.

Abychom přinesli na společný stůl relevantní informace, udělali jsme si interní propočet, kolik prostředků stát vynaloží, když kupříkladu sto mladých lidí z dětských domovů nepracuje – a výsledek není nijak malý. Stát zaplatí na příspěvcích bezmála 10 milionů korun ročně.

Mladí lidé opouštějící dětské domovy nemají stejné podmínky jako jejich vrstevníci. Jsou znevýhodněni: mají problémy s komunikací, většinou mají nízké vzdělání (1,2% má maturitu, 0,3% vysokou školu) a jejich vstup na trh práce ztěžují i další faktory. Jde o fakta, s nimiž je třeba počítat.

Jsme proto rádi, že vedle již existující Accenture Academy se můžeme angažovat v dalším projektu, který vede k získávání zaměstnání mladých lidí z dětských domovů. Jde o New Job/New Life, na němž spolupracujeme s platformou Byznys pro společnost.

Vážené čtenářky a vážení čtenáři, dát znevýhodněným mladým lidem práci nebo zvýšit jejich dovednosti k tomu, aby si ji získat dokázali, je podle mého názoru jednou z nejvyšších forem pomoci. Věřím, že mi při čtení této Edice dáte zapravdu.

Tereza Maxová

03_2013_NTMD_NTM_2 08.10.13 19:08 Stránka 6

Otvíráme New Job New Life podává por i dětským domovům

Jedním z nejvážnějších témat, týkajících se osudu mladých lidí opouštějících dětský domov, je jejich studium a posléze zaměstnání. Je to vlastně paradox: stát se o děti v dětských domovech stará řadu let, vynaloží na ně spoustu peněz, aby je v osmnácti opustil. Přitom mladí lidé, kterým se nepodaří získat vzdělání a práci, se často vracejí tam, odkud do dětských domovů přišli: na ulici, anebo do nefunkčních rodin. To, co bylo mezitím, je částečně ztraceno.

Tak jako v každé činnosti, i v oblasti dětských domovů platí, že co zařízení, to jiné podmínky. Proto ani startovní čára všech dospívajících nebo dospělých z dětských domovů není stejná. Někde funguje a pomáhá osobní nasazení zaměstnanců, jinde zkoušejí spolupráci s místními školami či firmami, a ještě jinde si najímají profesionální školitele. Ovšem obecně platí, že nejčastější metodou přípravy na zaměstnání je v dětských domovech „rozhovor s dítětem o tom, co by chtělo dělat".

Ti, kteří se zabývají péčí o znevýhodněné děti a mladé lidi, již dlouho mluví o tom, že nikdo vlastně neví, jaká je úspěšnost mladých lidí z dětských domovů při hledá-

Výzkum Medianu pro New Job New Life a BpS

Vzdělávání děti v DD I

Struktura podle typu školy

N=83	Kategorie	Počet	v %	Průměrný počet
Počet dětí navštěvujících běžnou základní školu	do 10	43	52 %	13
	11 až 20	28	34 %	
	21 až 30	8	9 %	
	31 a více	4	5 %	
Počet dětí navštěvujících speciální základní školu	do 10	59	71 %	8
	11 až 20	19	23 %	
	21 až 30	3	4 %	
	31 a více	2	2 %	
Počet dětí navštěvujících obory středního odborného vzdělání bez maturity	žádné	3	4 %	7
	1 až 10	65	78 %	
	11 až 20	13	16 %	
	21 až 30	2	2 %	
Počet dětí navštěvujících obory středního odborného vzdělání s maturitou	žádné	30	36 %	2
	1	22	27 %	
	2	13	16 %	
	3 a více	18	22 %	
Počet dětí navštěvujících gymnázia	žádné	63	76 %	-
	1	15	18 %	
	2 a více	5	5 %	

03_2013_NTMD_NTM_2 08.10.13 19:08 Stránka 7

vá pomocnou ruku mladým lidem

ní zaměstnání. Proč nevede takovou statistiku stát? „Úřad práce České republiky," vysvětluje v tomto vydání Jan Karmazín z Generálního ředitelství Úřadu práce ČR, „může činit pouze to, co mu ukládá zákon. A § 4 zákona o zaměstnanosti definuje rovné zacházení a zákaz diskriminace při uplatňování práva na zaměstnání. V § 5 zákona o zaměstnanosti je vymezeno, jaké údaje od osob pro evidenci na Úřadu práce ČR vyžadujeme/zjišťujeme. Údaje o tom, zda uchazeči o zaměstnání přicházejí z ústavního zařízení, zde obsaženy nejsou." Neboli: sběr takových údajů by sice mohl být vnímán jako užitečný, ale také by mohl být vnímán jako kontroverzní a protizákonný.

A tak je dobrou zprávou, že se spojila platforma Byznys pro společnost s Nadací Terezy Maxové dětem, aby založily s několika partnerskými firmami projekt New Job New Life. Tento projekt nejenže pomůže konkrétním mladým lidem z konkrétních dětských domovů při hledání zaměstnání, ale již na svém počátku umožnil sebrání důležitých informací: společnost Median uskutečnila pro New Job New Life několik výzkumů (základní výsledky zde publikujeme), které odpovídají na několik podstatných otázek, v nichž dosud nebylo jasno.

Výzkum Medianu pro New Job New Life a BpS

Vzdělávání děti v DD II

Seznam oborů středního odborného vzdělání bez maturity

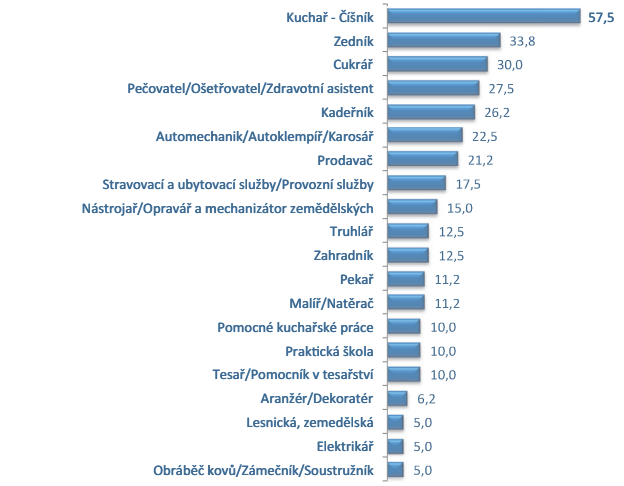

03_2013_NTMD_NTM_2 08.10.13 19:08 Stránka 8

Z výsledků průzkumu „Připravenost mladých lidí na odchod z dětského domova“, v jehož rámci bylo od června do září 2013 dotazováno 83 dětských domovů z celé České republiky, například vyplývá, že 77% mladých lidí ve věku 15 až 18 let má nějaké zkušenosti s prací prostřednictvím brigády. Průměrný podíl mladých lidí, kterým dětský domov zajistí po dokončení školy zaměstnání, je 41 %, přičemž existuje skupina dětských domovů, které mají úspěšnost při zajišťování zaměstnání mladým lidem až 91%. Pokud se lidé z dětského domova vyučí bez maturity, pak pořadí oblíbenosti oborů vyhrává suverénně kuchař-číšník, následován už spíše vyrovnaným polem, v němž je zedník, cukrář, pečovatel/ošetřovatel, kadeřník a automechanik/autoklempíř. Seznam nejoblíbenějších oborů středního odborného vzdělání s maturitou čítá ekonomiku a podnikání/obchodní management, sociálně právní obor, IT/informatika, hotelnictví a turismus a stavební obory. Přibližně 85 % dotázaných dětských domovů uvedlo, že jsou s mladými lidmi v kontaktu i po jejich opuštění domova, a to radou při problémech v práci, zajištěním odborníka na danou problematiku či osobní intervencí u zaměstnavatele. Za nejvážnější rizika, ve kterých by mohli mladí lidé

Výzkum Medianu pro New Job New Life a BpS

Vzdělávání děti v DD III

Seznam oborů středního odborného vzdělání s maturitou

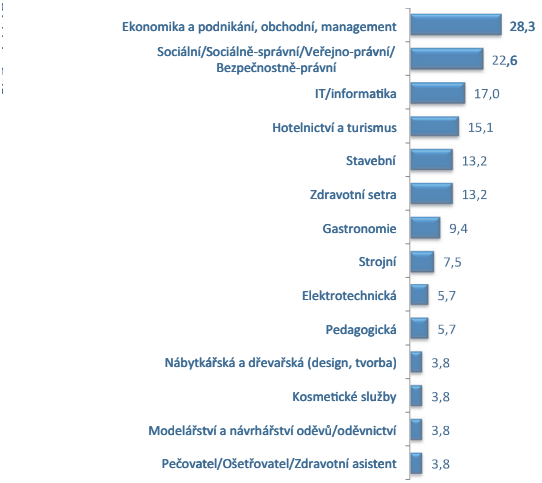

03_2013_NTMD_NTM_2 08.10.13 19:08 Stránka 9

případně selhat po zahájení zaměstnání, jsou považována negativní vliv okolí (rodina, přátelé, party), nedostatečná pracovní sebekázeň, neodpovědnost, nedodržování pravidel, potíže s komunikací se zaměstnavatelem, se spolupracovníky nebo s okolím, dlouhodobé pravidelné chození do práce, absence v práci a malá tolerance k autoritám, vedoucí ke konfliktům s vedením.
Zajímavé je, že žádné doporučení, jak kontrolovat mladé lidi z dětských domovů při docházení do zaměstnání, nezískalo u respondentů většinu:
Soustavný, důsledný a neustálý dohled 10,8%
Nutná pravidelná komunikace DD se zaměstnavatelem (není na specifika klientů připraven) 8,4%
Nadměrná kontrola (příliš dohledu) odradí 6 %
Nejprve musí být důvěra a až po zklamání kontrola 2,4 %

Z výsledků průzkumu Medianu rovněž vyplývá, že představitelé dětských domovů hodnotí projekt New Job New Life jako velmi cenný a užitečný (průměrná známka 1,9) a podle toho vypadá také odhodlání jednotlivých dětských domovů do projektu se přihlásit: 84 % řeklo, že „určitě ano“ nebo „spíše ano“.

Výzkum Medianu pro New Job New Life a BpS

Způsob přípravy

B01. Jakým z následujících způsobů probíhá ve vašem domově příprava dětí na budoucí povolání?

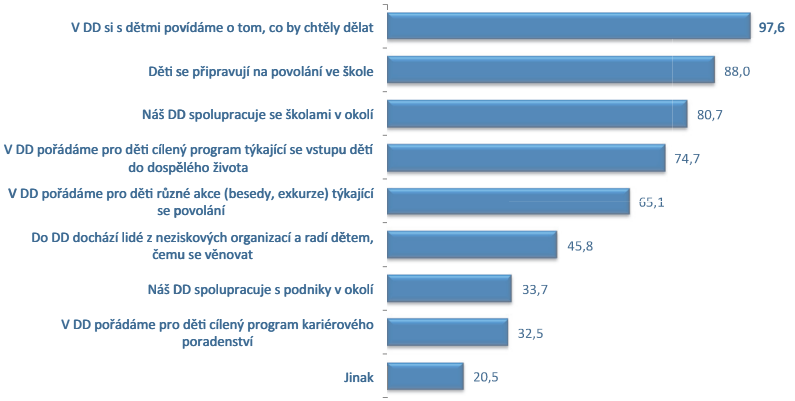

03_2013_NTMD_NTM_2 08.10.13 19:08 Stránka 10

Aby byl projekt New Job New Life úspěšný, musely se do něj nejprve zapojit firmy. Z dalšího průzkumu Medianu, zaměřeného právě na firmy, vyplývá, že ochotu zaměstnat lidi z dětských domovů vyjadřuje 35% z nich. Jak říká Pavlína Kalousová z platformy Byznys pro společnost, „řada firem má obavy mladého člověka s takovouto historií zaměstnat, někdy panují i předsudky. Pravdou je, že je potřeba pomoci i mladému člověku při vstupu na trh práce, protože při běžném výběrovém řízení a pohovoru často neuspěje. Někdy práci dostane, ale protože může trpět určitým znevýhodněním nebo jenom nemá běžné návyky, které si přinášejí mladí lidé z rodin, tak neuspěje.“

Součástí projektu New Job New Life je proto i kompletní metodika pro zaměstnavatele, jak s mladými lidmi z dětských domovů pracovat. „Máme vypracován systém mentorů a asistence při vstupu do zaměstnání,“ říká Kalousová. „Někdy stačí mladého člověka podpořit, vysvětlit mu běžné věci a trochu na něj ze začátku dohlédnout. V některých firmách se jako mentoři mohou zapojit například seniorní zaměstnanci. S firmami současně jednáme o tom, aby věděly, jak se na takové zaměstnance

Výzkum Medianu pro New Job New Life a BpS

Osoba zodpovědná za přípravu dětí na budoucí povolání

B03. Kdo má ve vašem zařízení nejčastěji na starosti konkrétní přípravu dětí na budoucí povolání?

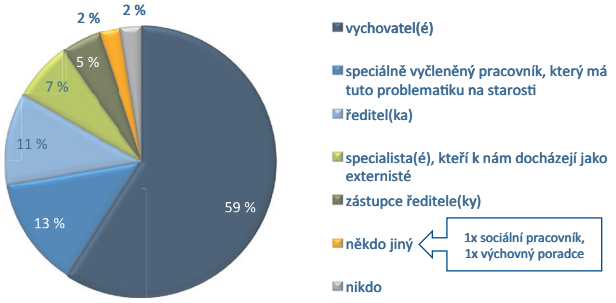

- **V nadpoloviční většině případů připravují děti na budoucí povolání vychovatelé.**
- **Speciálně vyčleněný pracovník nebo externí specialista je využíván minimálně.**

03_2013_NTMD_NTM_2 08.10.13 19:08 Stránka 11

připravit, a případně uvolnily speciální pracovní místa."
Organizátoři projektu, jehož klíčovými partnery jsou již dnes firmy jako Škoda Auto, CPI Hotels či Telefónica, hledají firmy, které mohou nabídnout jak speciální pracovní místa pro talentované, tak i méně kvalifikovaná místa, a to i v lokalitách kolem dětských domovů. Klíčovou otázkou totiž také bývá vyřešit pro mladého člověka bydlení. „Oslovili jsme cíleně hotely, restaurace, stavební firmy, obchodní řetězce, operátory, výrobní firmy," říká Kalousová, „přičemž jednáme s firmami i o praxích, stážích a brigádách."

Psycholožka Ivana Janišová v tomto čísle Edice Otvíráme říká, že nejdůležitější potřebou, kterou člověk má, je potřeba otevřené budoucnosti. „Ta se bohužel nedostaví, když předtím nedošlo k uspokojení těch ostatních. Člověk s potřebou otevřené budoucnosti umí plánovat, po něčem touží, umí se motivovat k nějaké práci." Aniž se o to snažila, definovala cíle projektu, popsaného v tomto vydání: New Job New Life by mohl být projektem otevřené budoucnosti znevýhodněných mladých lidí.

❑Michal Růžička

Výzkum Medianu pro New Job New Life a BpS

Míra zapojení

C05. Do jaké míry si myslíte, že by se váš DD do projektu zapojil?

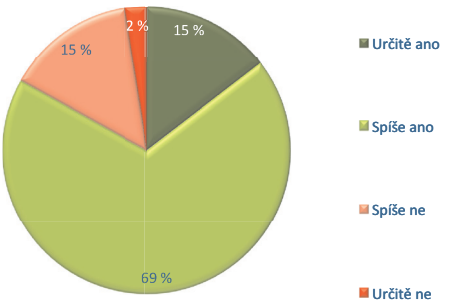

- **Většina DD by se do projektu spíše nebo určitě zapojila (určitě ano + spíše ano 84 %).**

03_2013_NTMD_NTM_2 08.10.13 19:08 Stránka 12

Rozhovor Všechny děti se snažíme připravit na samostatný život

Jsou mladí lidé z dětských domovů aspoň trochu připraveni na dospělý život, například uspět na trhu práce a získat zaměstnání? Jak vyplývá z průzkumu, zveřejněném v této Edici Otvíráme, v dětských domovech si o budoucím životě s mladými lidmi především „povídají". Profesionální pomoc je v menšině. Samozřejmě - co dětský domov, to jiná situace. I zde záleží především na lidech. Jak ostatně vyplývá z následujícího rozhovoru s Marií Kučerovou.

„V současné době již celá řada neziskových organizací nabízí projekty, které se snaží připravovat děti z dětských domovů na samostatný život," říká Marie Kučerová, ředitelka Dětského domova Kašperské Hory a druhá místopředsedkyně výboru Federace dětských domovů ČR, a hned jako příklad zmiňuje projekty organizací Spolu dětem „Postav se na vlastní nohy" či Nadace Terezy Maxové dětem „Job".
Připomíná také, že Krajský úřad Plzeňského kraje jako zřizovatel dětských domovů už realizoval dva projekty „Šance pro budoucnost" a „Krok do života I", na nichž se podílelo všech sedm dětských domovů v kraji a partnery jim byly městské a obecní úřady a úřady práce a další organizace v místě dětských domovů.
A co to přineslo dětem, resp. vlastně už dospělým, kteří opouštějí brány ústavních zařízení?
„Díky těmto projektům mimo jiné domovy získaly asi deset startovacích bytů pro dě-

ANKETA: Dětské domovy a trh práce

Co si odnášejí děti z dětských domovů do života? Opouštějí je aspoň trochu připravené na to, co je čeká? A co jim vůbec domov může nabídnout? Několik ředitelek a ředitelů dětských domovů jsme požádali o odpověď na anketní otázku, která zněla:
„Může podle vašeho názoru ústavní zařízení nějak účinně připravit děti na vstup na trh práce a zvýšit jejich šance na uplatnění? A pokud ano, co konkrétně dělá to vaše?"
A tady jsou jejich odpovědi:

Alena Lukeszová, ředitelka, Dětský domov Lichnov:
Ano, může, a my se o to také maximálně snažíme, a to ať systémem výchovné, vzdělávací a sociální práce s dětmi, tak zapojením dětí našeho dětského domova do takových projektů, díky kterým získají další potřebné kompetence, důležité při cestě k samostatnosti a uplatnění se na trhu práce, k řešení problémů, vyskytujících se ve spojitosti s osamostatňováním, ke schopnostem komunikovat

03_2013_NTMD_NTM_2 08.10.13 19:08 Stránka 13

e

a vykomunikovat si pomoc s jejich řešením, navázat přátelství a vztah, ale také udržet si jej, zvýšit si finanční a počítačovou gramotnost, být schopen podat žádost o zaměstnání a kvalitně zvládnout přijímací řízení… Vedeme děti k získání potřebného vzdělání pro zvýšení šance uplatnění se na trhu práce, následně oslovujeme firmy v našem okolí a pomáháme jim najít uplatnění ve studovaném oboru nebo i mimo něj.
Samostatný život ještě za podpory našeho dětského domova si mají šanci naše zletilé nezaopatřené osoby vyzkoušet hned ve třech samostatných bytových jednotkách, kterými naše zařízení disponuje. Jde o dva byty zvláštního určení o velikosti 1+1 v Krnově a 1 startovací byt 1+1 v Lichnově. Několikaletá existence této aktivity prokázala obrovský přínos pro mladé jedince našeho zařízení.

Martin Lněnička,
ředitel, Dětský domov
Dolní Počernice

Účinnost se odvíjí podle toho, jak dítě k přípravě přistupuje. Příprava by probíhat měla, protože děti pak situaci většinou musí řešit samostatně. U nás máme program Lépe připraven do života, kde využíváme externí dodavatele (mimo náš systém - samostatná péče o domácnost, cvičné byty) na jednotlivé přednášky anebo tematické výjezdy. Tématy jsou: posílení volních vlastností a schopností (psychosociální hry), právní minimum, životopis, příprava na pohovor, přijímací po-

03_2013_NTMD_NTM_2 08.10.13 19:08 Stránka 14

ti, které odcházejí z DD do života a nemají žádné zázemí," říká Marie Kučerová. „Náš dětský domov má tyto byty tři a využívá je podle potřeby – jako cvičné byty pro klienty, kteří se připravují na budoucí povolání i samostatný život, a jako byty startovací. Všechny tyto byty jsou mimo dětský domov v nájmu od městských úřadů, v našem případě v Sušici a Horažďovicích. Kromě toho máme ještě dva cvičné byty přímo v budově dětského domova, zde se připravují na samostatnost dva chlapci a jedna dívka pod občasnou kontrolou vychovatelů," ilustruje konkrétním příkladem z Kašperských Hor.
Na samostatný život jsou děti připravovány po celou dobu pobytu v dětském domově způsobem výchovy v rodinných skupinách, kde je 6 až 8 dětí různého vě-

Foto: Archiv

Marie Kučerová

ANKETA: Dětské domovy a trh práce

hovor, Nauč se říkat ne, Láska není pouze sex apod. Snažíme se také například sehnat dětem brigádu a udržet je na ní.

Věra Nováková, ředitelka, Dětský domov Nepomuk

Dětský domov Nepomuk soustavně připravuje děti na vstup do samostatného života. Všechny naše děti od 13 let byly zapojeny do projektů Plzeňského kraje Šance pro budoucnost a Krok do života 1, které tuto problematiku řešily. Děti se učily základním dovednostem v oblasti bydlení, pracovního trhu, bankovnictví, dopravy, počítačové gramotnosti, komunikace, financí, hygieny apod. Byla vypracována metodika, podle které pracujeme s dětmi každodenně. Plnoleté děti, které ještě studují, žijí samostatně v cvičných bytech, kde si samy vaří, nakupují, zkoušejí si samostatný život za finanční podpory a dohledu dětského domova. V případě potřeby kontaktují vychovatele s žádostí o pomoc.
Dalším projektem, který dětem velmi pomáhá, je projekt 1. Chodské stavební (Ing. Zábranský) - Schody do života, který nabízí podporu již v době studia v učebním oboru tesař, pokrývač, truhlář. Kromě finanční podpory těchto studentů zapojuje děti do pracovního procesu a kolektivu firmy. Zprostředkovává brigády, profesní výstavy, výlety, sportovní akce. Vede děti k pravidelné školní docházce, motivuje je k dobrým studijním výsledkům. Po dokončení studia firma

03_2013_NTMD_NTM_2 08.10.13 19:08 Stránka 15

ku i pohlaví, sourozenci jsou samozřejmě ve stejné rodinné skupině. Ta obývá velký byt, kde si děti za pomoci tet a strýčků (vychovatelů) vaří, uklízejí, perou prádlo, nakupují potraviny, oblečení a podobně.
Pobírají také kapesné a učí se hospodařit s vlastními finančními prostředky. Ti starší 16 let mohou ve volném čase chodit na brigády – pokud je ovšem seženou, připomíná ředitelka domova.
Podle Marie Kučerové je největším problém dětí z dětských domovů jejich nízké sebevědomí. „Protože si nevěří, velmi často selhávají, při prvním neúspěchu raději vše vzdají," říká, ale nezapomene podotknout, že je to samozřejmě individuální. I proto se jim domov snaží aspoň start do dospělého života maximálně ulehčit.

zprostředkuje dětem práci v oboru, zajišťuje bydlení, pomoc a dlouhodobý dohled.
Děti odcházejí z dětského domova připravené, se základním vybavením, s finanční podporou do začátků a s možností kdykoli požádat o pomoc a radu. Děti ovládají základní dovednosti, které budou potřebovat. Před odchodem z dětského domova se snažíme dětem najít bydlení a zaměstnání.

Alexandr Krško, ředitel, Dětský domov a Školní jídelna Nové Strašecí

Domnívám se, že dětský domov v řadě případů připravuje děti na samostatný život lépe než některé rodiny. Vím, o čem hovořím, jsem také rodič. Děti se v dětském domově podílejí na kompletním chodu modelové domácnosti. Vyplývá to ovšem z potřeb – dítě z dětského domova MUSÍ být na život připraveno podstatně více než dítě, které odchází z rodiny. V současné době jsme zapojeni do několika projektů, jedná se především o přípravu na budoucí povolání, zvyšování kvalifikace a osvojování si pracovních návyků. Snažíme se směrovat mladé lidi do profesí, kde mají možnost uplatnění.
Třetina našich „dětí" se účastní brigád a stáží. Mají možnost si přivydělat, ale zároveň se naučí, jak to v opravdovém zaměstnání chodí. Přitom vznikají vazby mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, ze kterých v některých případech „vykvete"

03_2013_NTMD_NTM_2 08.10.13 19:09 Stránka 16

„Každý, kdo odchází z dětského domova (po dovršení plnoletosti nebo po skončení přípravy na povolání), dostává věcnou či finanční pomoc do výše 15 000 korun. Ve spolupráci s o. s. Dejme dětem šanci mohou dostat další věcnou pomoc (věci potřebné k provozu domácnosti) také v hodnotě cca 15 000 korun. A před odchodem z domova každému pomůžeme najít práci i bydlení (ve startovacím bytě, na ubytovně, v domě na půl cesty apod.). Záleží pak už na něm, zda si to udrží, či nikoliv," vypočítává Marie Kučerová, co všechno může domov „svým" dětem nabídnout. Ale zmiňuje i podporu morální, která je hlavně pro děti bez zázemí minimálně stejně důležitá – a odpovídá tak zároveň na otázku, zda děti o kontakt s domovem po odchodu stojí a vyhledávají ho.

„Většina dětí z našeho domova s námi udržuje kontakt i po odchodu. Některé přijdou požádat o pomoc, když ztratí zaměstnání, doklady apod., jiní se přijdou pochlubit se svými dětmi a podobně. Každých pět let pořádáme setkání s bývalými klienty a zaměstnanci, a tato setkání jsou vždy velmi milá a plná emotivních zážitků. Vždycky přijedou desítky „našich" dětí," uzavírá ředitelka dětského domova v Kašperských Horách.

❑**-vo-**

ANKETA: Dětské domovy a trh práce

budoucí spolupráce – tedy stálé zaměstnání mladého člověka po odchodu z dětského domova. Považuji to za hodnotnější než utrácet miliony za projekty, které se zabývají akademickou výukou tzv. finanční gramotnosti. Mladý člověk se musí naučit stát na vlastních nohou, musí pocítit na vlastní kůži, že se dokáže postarat sám o sebe, že pracovat má smysl, musí pocítit úspěch.

Naďa Erbová, ředitelka, Dětský domov Domino, Plzeň:
V našem zařízení jsou děti, kterým skončila ústavní výchova, převážně umístěné v sedmé skupině. Tato skupina disponuje dvěma byty 1+1, jedním bytem 2+1 a jedním bytem 4+1.
V těchto bytech aktuálně bydlí 6 dětí. Tyto děti navštěvují střední školy a vyšší odborné školy. V předešlých letech získaly maturitní vysvědčení nebo výuční listy. Našim krédem je děti připravit dle jejich možností k co nejlepšímu uplatnění na trhu práce. Čtyři děti budou v letošním roce maturovat v oboru podnikání. Jedna dívka z těchto maturantů by chtěla pokračovat na vysoké škole pedagogického směru. Dva studenti jsou v druhém ročníku, pro budoucí povolání se připravují na VOŠ – obor sociální pedagogika, sociální práce. Všichni zmínění jsou v plném zaopatření dětského domova, samostatně si hospodaří, jejich míra samostatnosti a osobní zodpovědnosti je vyšší.

03_2013_NTMD_NTM_2 08.10.13 19:09 Stránka 17

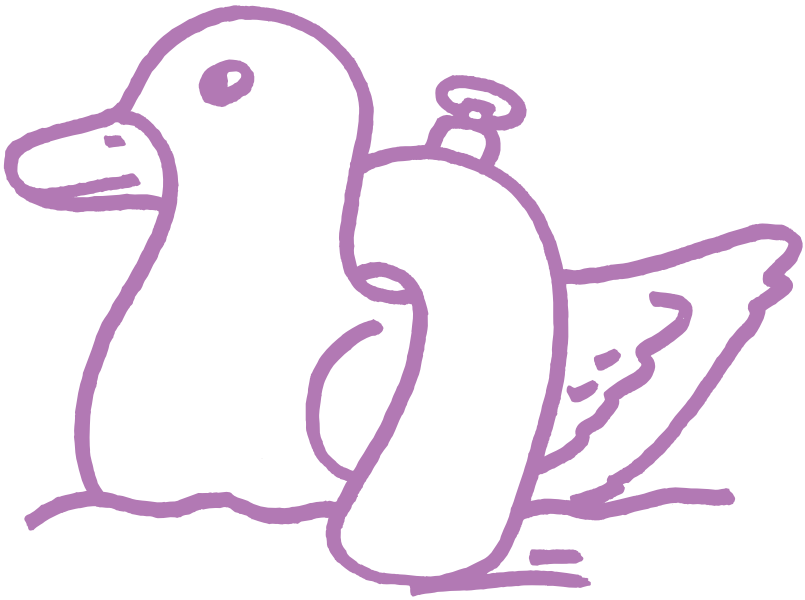

O tyto děti se stará dvojice výchovných pracovníků, kteří s nimi probírají otázky nejen v rámci výchovně vzdělávacího procesu, pomáhají jim při vyhledávání studijních materiálů, dohlíží na to, aby děti pečovaly o svěřený majetek v bytech, které jim naše zařízení poskytuje. Také jsou jim nápomocni při hledání pracovního místa a možného bydlení po ukončení pobytu v domově.
V letošním roce ukončí další čtyři chlapci studium na SOU a SŠ. Tři dosáhnou na výuční list a jeden bude maturovat na SŠ. Tři z uváděných chlapců by rádi pokračovali ve studiu. Dva na nástavbovém oboru a jeden by chtěl zkusit štěstí na vysoké škole. I když je pro domov náročné zajistit studentům finanční prostředky, je naší prioritou získání maximálního vzdělání dle možností jednotlivců. Pomáhají nám k tomu sponzoři a především aktuálně občanské sdružení Dejme dětem šanci. V projektu – Stipendijní projekt – tohoto sdružení jsou aktuálně zahrnuti čtyři studenti. Je jim hrazena doprava do škol, studijní materiály, případně školné a bydlení v našich bytech. Nesmím opomenout i tu skutečnost, že většina dětí, které jsou nad 18 let, je zařízením směrována k absolvování autoškoly. Pro řadu dětí se tak rozšiřují možnosti při hledání pracovního uplatnění.
V minulosti děti byly zařazené v projektu KÚ PK Šance pro budoucnost a Krok do života. V rámci těchto projektů byla dětem osvětlena různá úskalí, která je mohou potkat při uplatnění na trhu práce.❑

03_2013_NTMD_NTM_2 08.10.13 19:09 Stránka 18

Orientace Úřady práce (ne)zaměstnano ústavní zařízení neevidují, zákon jim to

Úřady práce (ÚP) jsou hlavním nástrojem státu pro zabezpečení státní politiky zaměstnanosti. Poskytují poradenské, informační a další služby v oblasti zaměstnanosti za účelem zprostředkování vhodného zaměstnání. Jak řeší problematiku zaměstnávání mladých lidí s ústavní minulostí? Přinášíme rozhovor s Janem Karmazínem z Generálního ředitelství Úřadu práce ČR.

Eviduje se nějak míra nezaměstnanosti u mladých lidí, kteří opouštějí ústavní zařízení?
Míru nezaměstnanosti u těchto osob speciálně neevidujeme.

Proč se podobná evidence nedělá? Technicky by to přece nemuselo být tak složité. Zároveň by šlo o velmi cenný zdroj informací.
Úřad práce ČR může činit pouze to, co mu ukládá zákon. § 4 zákona o zaměstnanosti definuje rovné zacházení a zákaz diskriminace při uplatňování práva na zaměstnání. V § 5 zákona o zaměstnanosti je vymezeno, jaké údaje od osob pro evidenci na Úřadu práce ČR vyžadujeme/zjišťujeme. Údaje o tom, zda uchazeči o zaměstnání přicházejí z ústavního zařízení, zde obsaženy nejsou. Sběr takových údajů by sice mohl být vnímán jako užitečný, ale také by mohl být vnímán jako kontroverzní a protizákonný.

Zaměstnávání obtížně umístitelných uchazečů je velmi široký problém, spadají sem zdravotně znevýhodnění, ale například i lidé propuštění z výkonu trestu. Každá skupina má přitom při hledání zaměstnání diametrálně odlišné potřeby. Přistupujete k mladým lidem opouštějícím ústavní zařízení jako k samostatnému „tématu“?
Ke každému klientovi přistupujeme jako k samostatnému „tématu“. Každého klienta posuzujeme individuálně, dle jeho potřeb. Neděláme rozdíl a nevyptáváme se klientů, zda přicházejí z ústavu nebo z rodiny.

Nabízí ÚP této skupině lidí konkrétní programy pomoci, tak aby se zvýšily jejich šance při hledání zaměstnání?
Konkrétní programy pomoci zaměřené čistě na mladé lidi opouštějící ústavní zařízení nemáme. Každopádně všem mladým ucha-

03_2013_NTMD_NTM_2 08.10.13 19:09 Stránka 19

tnanost mladých lidí opouštějících
im to neukládá

zečům o zaměstnání věnujeme při zprostředkování zaměstnání zvýšenou péči.

Spolupracuje ÚP při řešení problematiky zaměstnávání těchto osob s dětskými domovy, neziskovými organizacemi, nebo potenciálními zaměstnavateli?
V těchto zařízeních pracují sociální pracovníci, kteří v případě potřeby sami kontaktují příslušná pracoviště ÚP ČR. Jde o dlouhodobou a bezproblémovou spolupráci.

Nevýhodou mladých lidí, kteří opustí ústavní zařízení a hledají zaměstnání, je často nedostatečná kvalifikace. Existuje nějaké propojení mezi poptávkou na pracovním trhu a vzděláváním mladých lidí v dětských domovech? Zjednodušeně řečeno – vysíláte vy jako ÚP směrem ke znevýhodněným skupinám nějaké informace o tom, koho vlastně trh práce potřebuje?
Informace o tom, koho trh práce potřebuje, „vysílá“ úřad práce ke všem skupinám osob, děje se tak prostřednictvím zveřejňování volných míst na internetových stránkách. Naše krajské pobočky si rovněž dělají analýzy ve svém území, monitoring trhu práce, údaje pak využívají pro různé účely. Např. pro činnost Informačních a poradenských středisek, která pořádají besedy se studenty týkající se volby povolání, pro skupinové poradenské semináře, kde jsou klientům ÚP navrhovány například různé možnosti rekvalifikací aj.

❑-aš-

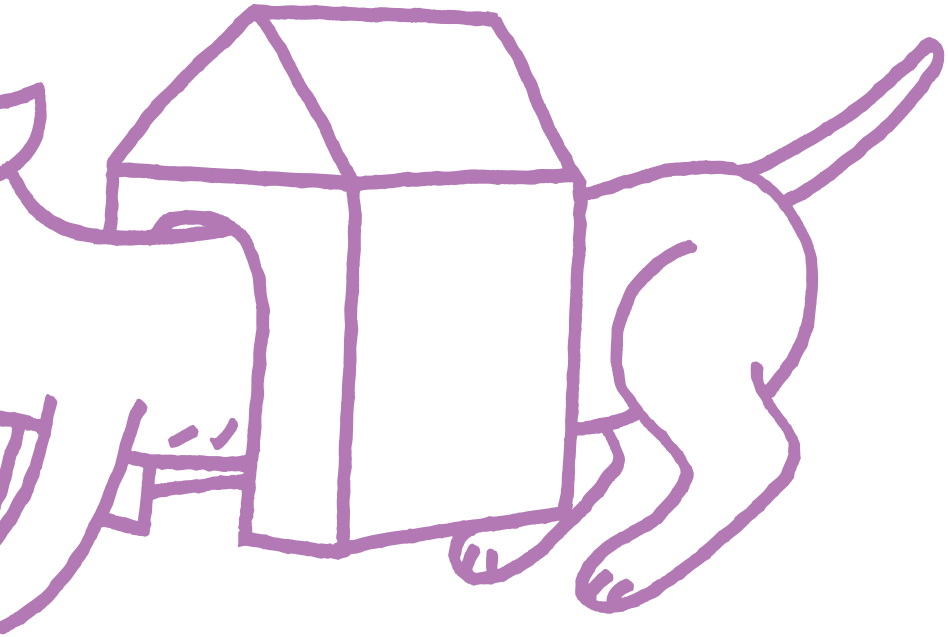

03_2013_NTMD_NTM_2 08.10.13 19:09 Stránka 20

Rozhovor Děti z dětských domovů jsou individuality jako kdokoliv jiný

„Jako zaměstnavatel podle mého názoru uchazeči o práci, který prošel dětským domovem, nejvíc prospějete, když se k němu budete chovat jako k ostatním, ale přitom budete vědět, že toho potřebuje víc. Když mu dáte větší podporu, větší pozornost, nastavíte mu nějaké hranice… Ale hlavně bude asi potřebovat víc motivace, víc pochvaly," říká psycholožka Ivana Janišová.

Co je největším handicapem dětí, které prošly ústavní výchovou nebo péčí a vstupují na trh práce? Mají něco charakteristického, co je odlišuje od vrstevníků, kteří vyrůstali v rodině?
Bráním se hovořit o nich jako o skupině, která má hodně společného, protože je to velmi zjednodušující a skoro nikdy to tak není. Děti z dětských domovů jsou individuality jako kdokoliv jiný. Znám takové, které se s tímto přechodem vypořádaly perfektně, znám jiné, které to nezvládly. O těch se mluví víc, takže pak může vzniknout falešný dojem, že mají všechny tyto děti nějaký společný problém.

Dobře, nemluvme o společných znacích, ale o tom, s čím se musejí vyrovnávat, čemu musejí čelit, třeba ve větší míře než zmínění vrstevníci.
Velmi záleží na tom, kdy dítě do dětského domova přijde a na jak dlouho. A také na tom, jaká je struktura jeho osobnosti a jestli ve věku do tří let něco dostalo nebo ne. Protože v tomhle věku se utváří to, z čeho pak dítě žije celý život – vazba k jednomu člověku, jeho bezvýhradná pozornost a láska, přijetí dítěte takového, jaké je, vědomí zázemí a pocit bezpečí… Pro děti, jimž se uspokojení těchto potřeb nedostane, to znamená velké ochuzení, nechci mluvit o handicapu.
Když se dostávají z dětských domovů pryč a mají tyhle potřeby neuspokojené a najednou je zahltí svoboda, často si s tím nevědí rady, snadno sedají na lep… Ono nejde jen o to, aby se naučily pracovním dovednostem a zacházení penězi a podobně, to jsou jen nástroje. Jde také o tu svobodu. V rodině se s ní naučíte zacházet přirozeně, i když na vás rodiče třeba nemají tolik času, pořád tam existuje pevný vztah, můžete zlobit nebo mít průšvihy, ale pořád je tu hranice, kterou vám nastavují… Ale je jiná než v ústavním zařízení, kde je ta hranice jenom výchovná, nikoli citová.
A pak, chybí jim jedna základní lidská potřeba, kterou já pokládám za vůbec nejdůležitější, a to je potřeba otevřené budoucnosti. Ta se bohužel nedostaví, když předtím nedošlo k uspokojení těch ostatních. Člověk s potřebou otevřené budoucnosti umí plánovat, po něčem touží, umí se motivovat k nějaké práci… A jsou tu samozřejmě další proměnné, které je třeba brát v úvahu, nedosáhnou třeba na nějaké vzdělání, na práci, kterou by si chtěly svobodně vybrat a podobně.

Může tady sehrát pozitivní roli první zaměstnavatel – třeba tím, že jeho přístup k nim nebude jen „zaměstnavatelský", ale aspoň zpočátku i trochu řekněme rodičovský?
To by asi bylo docela dobré, ale ani tak to nutně nemusí vždycky přinést úspěch. Protože zase může přijít třeba nějaká revolta – koneckonců jednu část svého živo-

03_2013_NTMD_NTM_2 08.10.13 19:09 Stránka 21

„Dětské domovy dělají maximum, ale pořád je to maximum v podmínkách ústavní výchovy," říká psycholožka Ivana Janišová.

Foto: Viktor Vondra

03_2013_NTMD_NTM_2 08.10.13 19:09 Stránka 22

ta se všichni s autoritami jenom hádáme. Podle mě mnohem spíš pomůže nějaká podpora typu sociální služby nebo od někoho, kdo dítěti bude poskytovat nějaké zázemí v situaci, kdy opravdu nemá žádného „svého“ člověka.

Tak to obraťme. Dejme tomu, že jsem zaměstnavatel a uchází se u mě o místo člověk, který prošel dětským domovem. Nechci mu poskytovat žádné úlevy nebo mu naznačovat, že je pro mě někým, kdo zasluhuje zvláštní pozornost či péči – co tedy mohu udělat, abych mu prospěl?
Podle mého názoru mu nejlépe prospějete tím, když se k němu budete chovat jako k ostatním, ale přitom budete vědět, že toho potřebuje víc. Dáte mu větší podporu, větší pozornost, nastavíte mu nějaké hranice, budete mu dávat zpětnou vazbu typu „tohle se nemůže, tohle je v pohodě, takhle příště ne…“ Ale hlavně bude asi potře-

bovat víc motivace, víc pochvaly… Protože děti z dětských domovů mají obvykle nízkou sebedůvěru, navíc si uvědomují, že je společnost nálepkuje, že je ostatní často přijímají s jakýmsi despektem či podezřením, k čemuž ještě přispívá, když se o nich mluví jako o skupině. Aby obstály, jejich výkon pak musí být daleko lepší než u těch, kteří byli tohohle všeho uchráněni.

Mnohé dětské domovy se zajímají a snaží starat o „své“ děti i poté, co dosáhnout plnoletosti a zařízení opustí, třeba pomocí startovacích bytů a podobně – nakolik důležitá a významná je podle vás tahle pomoc?
Ano, vím o takových domovech a rozhodně dělají maximum, ale pořád je to maximum v podmínkách, ve kterých jsou, to jest v podmínkách ústavní výchovy nebo ústavní péče. Dělají to nejlépe, jak můžou – tím, že zřizují malé „rodinné“ buňky, že na děti přenášejí některé kompetence, zodpovědnosti, tím, že nabízejí startovací byty… Je to mnohem lepší, než to bylo ještě před několika lety, ale pořád to bude jiné, vždycky to bude ústavní výchova. Ty děti prostě potřebují někoho svého, ať už to bude rodič nebo náhradní rodič.

Bylo by podle vás účelné, aby si třeba úřady práce dělaly statistiky, kolik uchazečů o práci pochází z dětských domovů a jak si vedou – kvůli tomu, aby se jim pak třeba dostalo nějaké větší podpory, pomoci?
Podle mne by to byla diskriminace. Chápu, že by výstupem třeba mohla být nějaká podpora, ale nebezpečná je i druhá stránka mince, že by jim ta nálepka „dítěte z děcáku“ zůstala. Česká společnost strašně nálepkuje, jak vidíte, dělají to i resorty státní správy, lidi dostávají z médií informace jednostranné a strašně zabarvené. Velmi bych se toho bála.
Což neznamená, že by neměli mít možnost nějakou podporu dostat. Ale ta by mohla vypadat jinak.

Jak například?
Třeba když dětský domov opouštějí, aby dostali kontakty na nějaké organizace, kam se mohou obrátit, které je budou provázet a život jim nějakým způsobem na tom začátku usnadní. Aby je pomohly uchránit od dluhů, najít bydlení… Myslím, že tohle je práce pro nějakou terénní nebo ambulantní sociální službu, kam by mohli kdykoliv přijít, poradit se, najít zastání. Je to role pro neziskovky, to myslím nikdo jiný dělat nemůže. Jakmile by se toho chopila nějaká státní instituce nebo orgán, už by tam cítili nějaké ohrožení, dohled, sankce, to by nebylo dobré. Měla by to být anonymní sociální služba, kterou mohou kdykoliv vyhledat. A měla by jim být pouze nabídnuta, to je velmi důležité.

❑**-vo-**

03_2013_NTMD_NTM_2 08.10.13 19:09 Stránka 24

Projekt Nová šance pro mladé lidi z dět New Job New Life

Platforma Byznys pro společnost se letos spojila s Nadací Terezy Maxové dětem, aby společně uskutečnily projekt New Job New Life. Jeho cílem je pomoci mladým lidem opouštějícím dětské domovy najít práci a pracovní zkušenosti. O podrobnostech projektu a jeho zaměření jsme hovořili s Pavlínou Kalousovou ze správní rady Byznys pro společnost.

Starost o děti z dětských domovů, to není tradiční téma vaší platformy. Proč jste se do něj pustili?
Byznys pro společnost se věnuje společenské odpovědnosti firem a tomu, jak firmy pomáhají řešit klíčová společenská témata u nás. Skutečnost, že v České republice máme na hlavu nejvíce dětí vyrůstajících v ústavních zařízeních, je přinejmenším smutná. Jedním z nejkritičtějších období je moment, kdy mladí lidé dětské domovy opouštějí, protože řeší běžné věci, jako je bydlení a práce, ale na rozdíl od ostatních mají zcela jinou startovní pozici. Z řad odborníků jsme slyšeli, že jako velice potřebné vnímají zapojení byznysu, protože je velmi těžké pro tyto mladé lidi najít práci. Oslovila nás Nadace Terezy Maxové dětem, která se problematice dlouhodobě věnuje a kterou považujeme za předního odborníka, a společně se snažíme tuto situaci změnit.

Jak?
Naší doménou je zapojování firem do veřejně prospěšných projektů, a tak jsme vytvořili pilotní projekt New Job New Life, v jehož rámci jsme připravili systémové plošné řešení pro firmy na straně jedné a pro mladé lidi na straně druhé.

Co konkrétně si pod tím mám představit?
Konkrétně například burzu práce ve spolupráci s portálem prace.cz, sadu nástrojů a aktivit na míru pro ty firmy, které se rozhodnou se zapojit. Na druhé straně nadace aktivně pracuje s desítkami dětských domovů a mladých lidí a připravuje je na vstup do zaměstnání.

Můžete pojmenovat největší problémy, které musíte při uvádění projektu do života řešit?
Řada firem má obavy mladého člověka s takovouto historií zaměstnat, někdy panují i předsudky. Pravdou je, že je potřeba pomoci i mladému člověku při vstupu na trh práce, protože při běžném výběrovém řízení a pohovoru často neuspěje. Někdy práci dostane, ale protože může trpět určitým znevýhodněním nebo jenom nemá běžné návyky, které si přinášejí mladí lidé z rodin, tak neuspěje.

A jak vaše pomoc vypadá?
Ve spolupráci s odborníky a HR manažery jsme připravili kompletní metodiku pro zaměstnavatele, jak s těmito mladými lidmi pracovat. Máme vypracován systém mentorů a asistence při vstupu do zaměstnání. Někdy stačí mladého člověka podpořit, vysvětlit mu běžné věci a trochu na něj ze začátku dohlédnout. V některých firmách se jako mentoři mohou zapojit například

03_2013_NTMD_NTM_2 08.10.13 19:09 Stránka 25

i z dětských domovů:

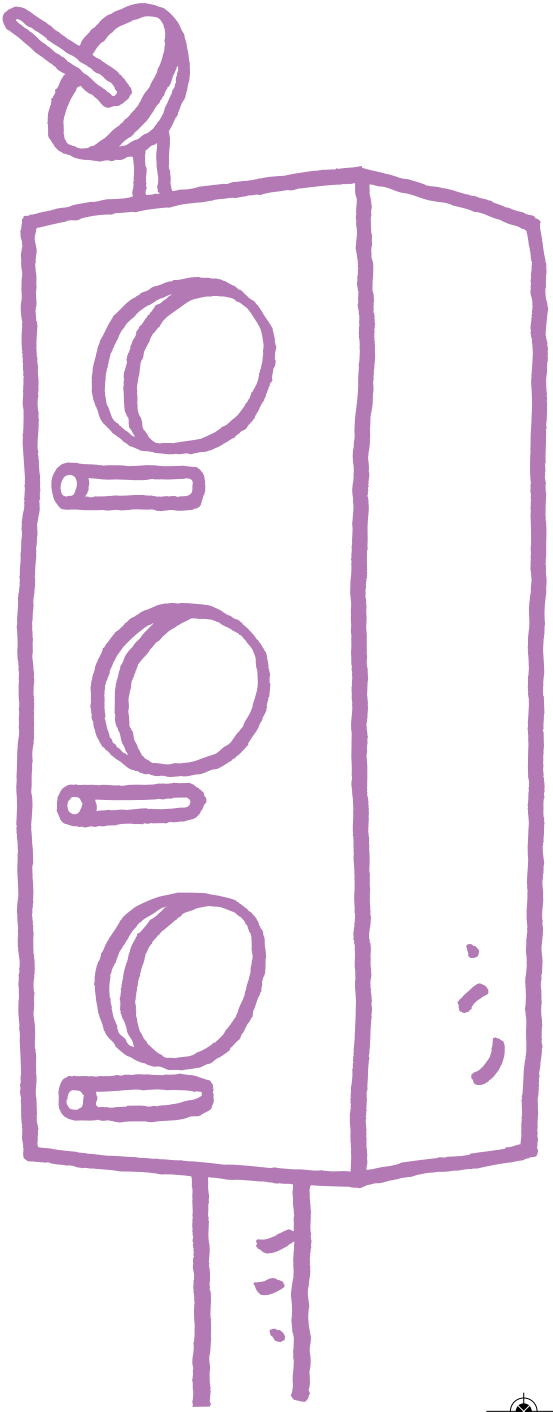

seniorní zaměstnanci. S firmami současně jednáme o tom, aby věděly, jak se na takové zaměstnance připravit, a případně uvolnily speciální pracovní místa. Samozřejmě řada mladých lidí si místo najde sama nebo s pomocí zaměstnanců z dětského domova, což je skvělé, celá řada ale uplatnění hledá složitě.

Jaké firmy oslovujete?
Hledáme firmy, které mohou nabídnout jak speciální pracovní místa pro talentované, tak i méně kvalifikovaná místa, a to i v lokalitách kolem dětských domovů. Klíčovou otázkou totiž také bývá vyřešit pro mladého člověka bydlení. Oslovili jsme cíleně hotely, restaurace, stavební firmy, obchodní řetězce, operátory, výrobní firmy. Zatím máme velice dobrou zpětnou vazbu.

Lze vyjádřit, třeba procentuálně, kolik z oslovených zaměstnavatelů má o tyto mladé lidi zájem a je ochotno dát jim šanci?
Zaměstnat jich je ochotno zhruba 35 procent, alespoň tak to vyplynulo z výzkumu, který pro nás dělala agentura Median. Nyní jednáme s klíčovými partnery. Některé firmy, jako je Škoda Auto, CPI hotels, Telefónica a další již pracovní místa mají či je nabídnou. Ale my s firmami jednáme i o praxích, stážích, brigádách. Tedy hledáme pro mladé jakoukoliv pracovní zkušenost.

Není přece jenom přístup hledání

03_2013_NTMD_NTM_2 08.10.13 19:09 Stránka 26

speciálních pracovních míst pro děti z dětského domova z hlediska udržitelnosti nesystémový, a tudíž neudržitelný?
Podle mě je neudržitelný celý systém péče o ohrožené děti u nás. Stát by jistě měl tyto mladé lidi lépe vzdělat a připravit na život a ideálně by měly vyrůstat v rodině. Nyní se ale musíme poprat se situací, kdy ročně opouštějí ústavní zařízení stovky mladých lidí a poměrně dost z nich potřebuje pomoci najít práci a uplatnění. A pokud nedostanou příležitost hned při odchodu, je jejich situace mnohem komplikovanější. Někdy je to možná jediná příležitost, než se vrátí do biologické rodiny, kde často nevidí úplně nejlepší vzory. V celé Evropě se mluví o nezaměstnanosti mladých lidí a my tu máme ještě jednu z nejohroženějších skupin a ani té se pořádně nikdo nevěnuje. Proto jsme se s nadací rozhodli pustit do práce. Vím, že jsou i jiné menší iniciativy – a s těmi rádi svoji práci propojíme.

❑-red-

Projekt New Job New Life

Partnerský projekt platformy Byznys pro společnost a Nadace Terezy Maxové dětem nově pomáhá mladým lidem z dětských domovů získat pracovní zkušenosti a usnadnit jim vstup do samostatného života. Cílem projektu je zvýšit jejich zaměstnanost a uplatnění na trhu práce a pomoci firmám tyto mladé lidi zaměstnávat.

Našim cílem je podpořit mladé lidi od 18 let, kteří opouštějí dětské domovy a hledají zaměstnání. Česká republika má více než 24 tisíc dětí vyrůstajících mimo biologickou rodinu a v Evropě má nejvyšší počet dětí v ústavní péči na obyvatele (2x více než v Maďarsku, Rumunsku, Polsku apod.). Tito mladí lidé vycházejí z prostředí relativního blahobytu dětského domova a reálné životní situace jsou jim zatím cizí. Dokáží dobře fungovat v prostředí ústavní výchovy, kde mají jasná pravidla, dobré zázemí. Tyto zkušenosti však ne vždy dokáží převést do samostatného života.
Dalším problémem těchto dětí je jejich nedostatečné vzdělání a nedostatečná kvalifikace. Z těchto důvodů mohou mít větší sklon k fluktuaci, nezaměstnanosti a závislosti na sociálních dávkách. V horším případě je taková situace může přivést až k překročení zákona.
Pokud si děti z dětských domovů najdou své místo ve společnosti a naučí se správně fungovat v reálném pracovním prostředí a reálném světě, je to klíčové, jak pro ně samotné, tak pro celou společnost. Tím se da-

03_2013_NTMD_NTM_2 08.10.13 19:09 Stránka 27

ří do budoucna snižovat riziko negativních společenských jevů, jako je kriminalita, závislost na drogách nebo automatech apod. Projekt by měl každoročně pomoci 150 mladým lidem znevýhodněným na trhu práce získat pracovní zkušenosti, které je pomohou nasměrovat v dalším životě.

Mezi celkové cíle projektu patří:

- Zvýšit konkurenceschopnost a zaměstnavatelnost mladých lidí z dětských domovů (DD)
- Umožnit mladým lidem z dětských domovů získání pracovních zkušeností
- Podpořit jejich samostatnost a soběstačnost po odchodu z DD
- Naučit firmy tyto mladé lidi zaměstnávat
- Zvýšit povědomí u veřejnosti o jejich problémech při odchodu z DD

Projekt New Job New Life je specifický v tom, že systémově pracuje nejen s dětskými domovy, mladými uchazeči, ale také se skupinou zaměstnavatelů. U nich se snažíme vzbudit zájem o zaměstnávání těchto mladých lidí, pomáháme jim nastavovat pravidla a provádíme je celým procesem. Víme, že v dnešní době je ve firmách složitá situace, a proto jim musíme proces náboru a zaměstnávání těchto mladých lidí co nejvíce přiblížit. Projekt je navíc výjimečný v tom, že spojuje profesionály na straně dětských domovů a firemní sektor v jednom projektu a znalost obou prostředí zvyšuje úspěšnost projektu. Pro obě strany jsme připravili metodickou podporu a manuály, ve spolupráci s pracovním portálem prace.cz ladíme speciální burzu práce pro tuto cílovou skupinu.

JAK PRACUJEME?

- Vytipujeme vhodné a motivované uchazeče z dětských domovů, kteří se do projektu chtějí zapojit
- Ve spolupráci s DD je připravíme na vstup na trh práce
- Navážeme spolupráci s firmami, které mají zájem o podporu mladých lidí formou vytváření pracovních příležitostí pro ně vhodných
- Firmy, které se do projektu zapojí, komplexně zaškolíme a poskytneme následnou a průběžnou podporu
- Obě strany se navzájem propojí přes burzu práce na www.newjobnewlife.cz
- Firmy poskytnou tzv. mentora. Mentor je zaměstnanec firmy, který se dobrovolně zapojí do projektu a vezme mladého člověka z dětského domova pod svá křídla. ❑

03_2013_NTMD_NTM_2 08.10.13 19:09 Stránka 28

Firmy a New Job New Life

Platforma Byznys pro společnost a Nadace Terezy Maxové dětem si nechaly zpracovat agenturou Median celostátní průzkum mezi HR manažery. Cílem průzkumu bylo zjistit zájem a ochotu firem angažovat se v projektu na podporu zaměstnávání mladých lidí z dětských domovů New Job New Life a zaměstnat mladé lidi odcházející z dětských domovů. Průzkumu se zúčastnilo 119 firem a jejich HR manažerů. 37% z nich má zájem se do projektu zapojit!

- Většině HR manažerů se připravovaný projekt líbil (známku 1 nebo 2 dalo 71,5 % dotázaných).
- Celkem 37 % by se do projektu spíše nebo určitě zapojilo.
- Jako hlavní motivaci vidí firmy ve vytvoření pracovní příležitosti pro uchazeče a myslí si, že je to součást jejich společenské odpovědnosti.
- 23 z oslovených firem působí ve více regionech, z toho u 8 by se zapojily všechny pobočky, u 6 jedna až dvě.
- Pětina oslovených nevidí v projektu žádná

03_2013_NTMD_NTM_2 08.10.13 19:09 Stránka 29

rizika, pouze 14 % se obává nedostatečné kvalifikace uchazečů z dětských domovů. Jen 9% se obává nespolehlivosti nebo nezájmu ze strany dětí.

- Řada firem reaguje na situaci ve firmách. 25 % oslovených nevidí v projektu žádné překážky. Ostatní se obávají především nedostatku práce pro nekvalifikované mladé lidi.
- Silnou zátěž by pocítilo 7 % podniků, celkem pro 55 % by účast na projektu byla zatěžující.
- 90 % dotázaných firem nemá zkušenost s podobným projektem.❑

Zdroj: Výzkum New Job New Life „Test projektu New Job New Life", 2013 (pro Byznys pro společnost a Nadaci Terezy Maxové dětem zpracovala agentura Median)

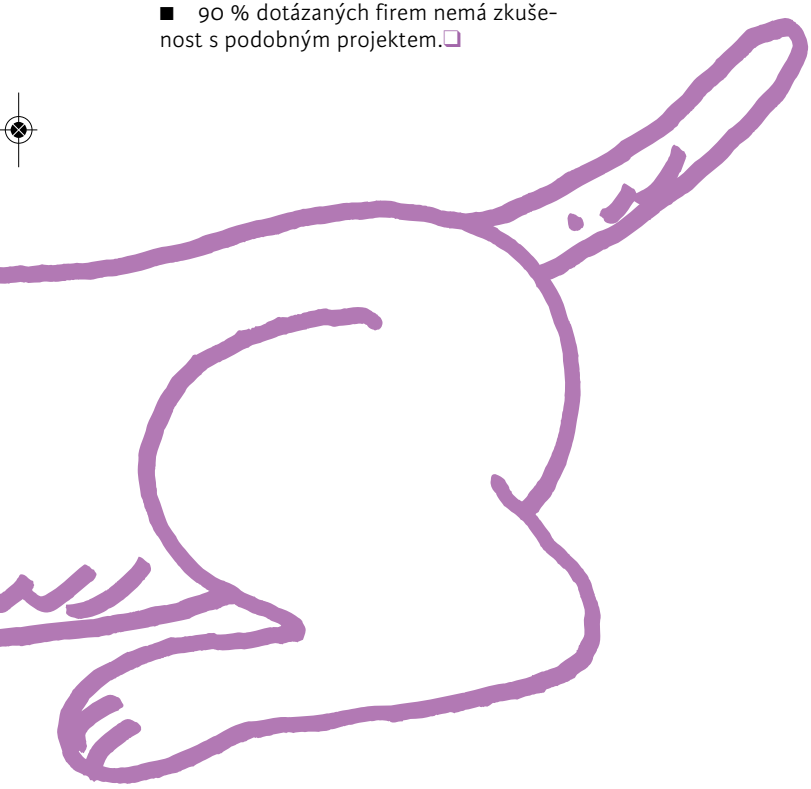

03_2013_NTMD_NTM_2 08.10.13 19:09 Stránka 30

Dobrá praxe České firmy pomáhají dět
Dva projekty byly oceněny i na evro psk

Volba povolání je jedním z nejdůležitějších rozhodnutí v našem životě. Za normálních okolností nám v něm může pomoci například rodinný vzor, pro děti z dětských domovů je ale tato volba a celý její proces mnohem složitější. Toho jsou si vědomy i české firmy. Některé z nich se snaží dětem z dětských domovů na této cestě pomáhat.

První Chodská, s.r.o.
Jedna z prvních firem, která se začala účelně věnovat vzdělání a zaměstnávání dětí z dětských domovů, je společnost První Chodská, s.r.o. Projekt Nadační fond Schody do života si jel letos převzít cenu European CSR Awards do Bruselu za Českou republiku v kategorii Malá firma. Projekt Schody do života vznikl na podporu dětí z dětských domovů. Je určen chlapcům devátých tříd, kteří by měli zájem se vyučit v oboru tesař, pokrývač či klempíř ve středním odborném učilišti stavebním pod patronátem firmy První Chodská. Cílem projektu je usnadnit chlapcům vstup do života tím, že jsou pro ně vytvořeny zázemí a podmínky pro to, aby se mohli v klidu vyučit řemeslu a osamostatnit se a zapojit se do pracovního procesu mezi „prověřené“ pracovní kolektivy. Ty se budou v rámci možností podílet i na vyplnění volného času chlapců zapojením svých mimopracovních aktivit. Problém dětí z dětských domovů není problémem peněz či materiální podpory, ale citových vazeb a hlavně vstupu dětí do života. Z tohoto poznání vycházel duchovní otec celého projektu ing. Vladimír Zábranský (První Chodská, s. r. o.).

Accenture
Společnost Accenture je dalším příkladem firmy, která v českém prostředí úspěšně pomáhá dětem z dětských domovů při začleňování na pracovní trh. Za partnerství s Nadací Terezy Maxové dětem v rámci projektu Accenture Academy získala firma prestižní ocenění EU CSR Award. Projekt Accenture má za cíl pomoci dětem při vstupu do samostatného života a při přípravě na budoucí povolání. Cílovou skupinou jsou děti vyrůstající v dětských domovech ve věku 15 až 19 let, které se připravují na odchod z dětského domova. Projekt jim nabízí širokou škálu možností, jak se připravit na novou etapu života, a pomáhá jim při volbě povolání a orientaci v této problematice. Klíčovým pracovníkem je většinou vychovatel dětského domova. Proč právě vychovatel? Děti velice dobře zná a může tedy přezkoumat prospěch a dovednosti dítěte a vytvořit individuální plán. Důležitou roli dále hraje case manažer, jehož úkolem je být partnerem a průvodcem dítěte při jeho volbě budoucí školy či povolání. Na základě rozhovoru s dítětem a na základě individuálního plánu vytipuje vhodné školy, navštíví je společně s dítětem a je s nimi nadále v kontaktu. V případě potřeby zajistí konzultaci s odborníkem pro výběr povolání, pomůže s napsáním životopisu apod. Dále také case manažer s dítětem probere základy finanční gramotnosti, upozorní ho na nástrahy půjček a zadlužení a seznámí ho s tím, jak hospodařit s osobními financemi. Do projektu se zapojují zaměstnanci společnosti Accenture. Ti mohou být přímo

03_2013_NTMD_NTM_2 08.10.13 19:09 Stránka 31

ají dětem z dětských domovů.
ro pské úrovni

03_2013_NTMD_NTM_2 08.10.13 19:09 Stránka 32

sem především ve zvýšení motivace a sebevědomí dětí. Právě nízké sebevědomí brání často dětem v dosáhnutí vyššího vzdělání či vyššího pracovního postavení. V rámci setkání s case manažerem se zaměstnanci dětem představí, povídají si s dětmi o tom, co museli absolvovat, co je na cestě za jejich zaměstnáním potkalo, jaká úskalí a naopak jaká pozitiva jim to přineslo.

Ahold

Ahold prostřednictvím Nadačního fondu Albert také dává šanci dětem ze sociálně znevýhodněného prostředí. Jedním z cílů společnosti Ahold v rámci CSR strategie je podporovat propojení komunit na regionální úrovni a nabízet pomocnou ruku lidem, kteří ji potřebují. Společnost umožňuje dětem aktivní zapojování do komunitního života v daném regionu. Prostřednictvím projektu Múzování s Albertem děti z dětských domovů ve spolupráci prodejnami Albert připravují pro návštěvníky programu sladké občerstvení. Dochází tak k přirozenému propojení dětského domova se zaměstnanci prodejny, které je následně prohlubováno při další spolupráci. Dalším projektem jsou Jarmarky s Albertem. Ty umožňují dětem z dětských domovů vydělat své první peníze prodejem vlastnoručně vyrobených produktů.

Tyto akce probíhají na desítkách prodejen Albert po celé ČR. Vlastnímu prodeji předchází školení dětí specialisty společnosti Ahold, která prodejny Albert provozuje. Děti se učí základ marketingu a prodejních technik. Ve spolupráci s prodejnami Albert mohou děti ze SZP získat také profesní praxi. Organizace, které s Nadačním fondem spolupracují, doporučí děti starší 16 let aktivně hledající praxi. Uchazečům se na pracovním pohovoru věnuje přímo regionální personalista nebo manažer prodejny, ale to, jestli skutečně práci získá, záleží už jen na samotném dítěti. Pokud se dítě v práci osvědčí, může se pak jeho brigáda změnit i v trvalý pracovní poměr.

Hilton Prague

Během léta 2013 hotel Hilton Prague v rámci letních studentských brigád zaměstnal děti z dětských domovů Korkyně, Potštejn, Dolní Počernice, Kralupy, Příbram a Ústí nad Labem. Na základě dobrých zkušeností s dětmi se hotel rozhodl studenty znovu uvítat během Vánoc. „Děti pracovaly zejména v restauracích Atrium a Executive Lounge. Ve své práci byly velmi úspěšné a vážily si toho, že u nás mohou pracovat. Jejich výkon byl srovnatelný s dětmi z běžných rodin, dodržovaly veškeré nastavené pracovní režimy a nezaznamenali jsme jeden jediný problém," dodává Michaela Slabá z hotelu Hilton. Spolupráce je přínosem pro děti, které si díky brigádě mohou osvojit praktické zkušenosti a pracovní návyky, i pro zaměstnance hotelu, u kterých se projekt setkal s pozitivním ohlasem. Hotel Hilton se proto rozhodl v budoucnu děti z dětských domovů zahrnout i do volnočasových aktivit pořádaných pražskými hotely Hilton.❑

03_2013_NTMD_NTM_2 08.10.13 19:09 Stránka 33

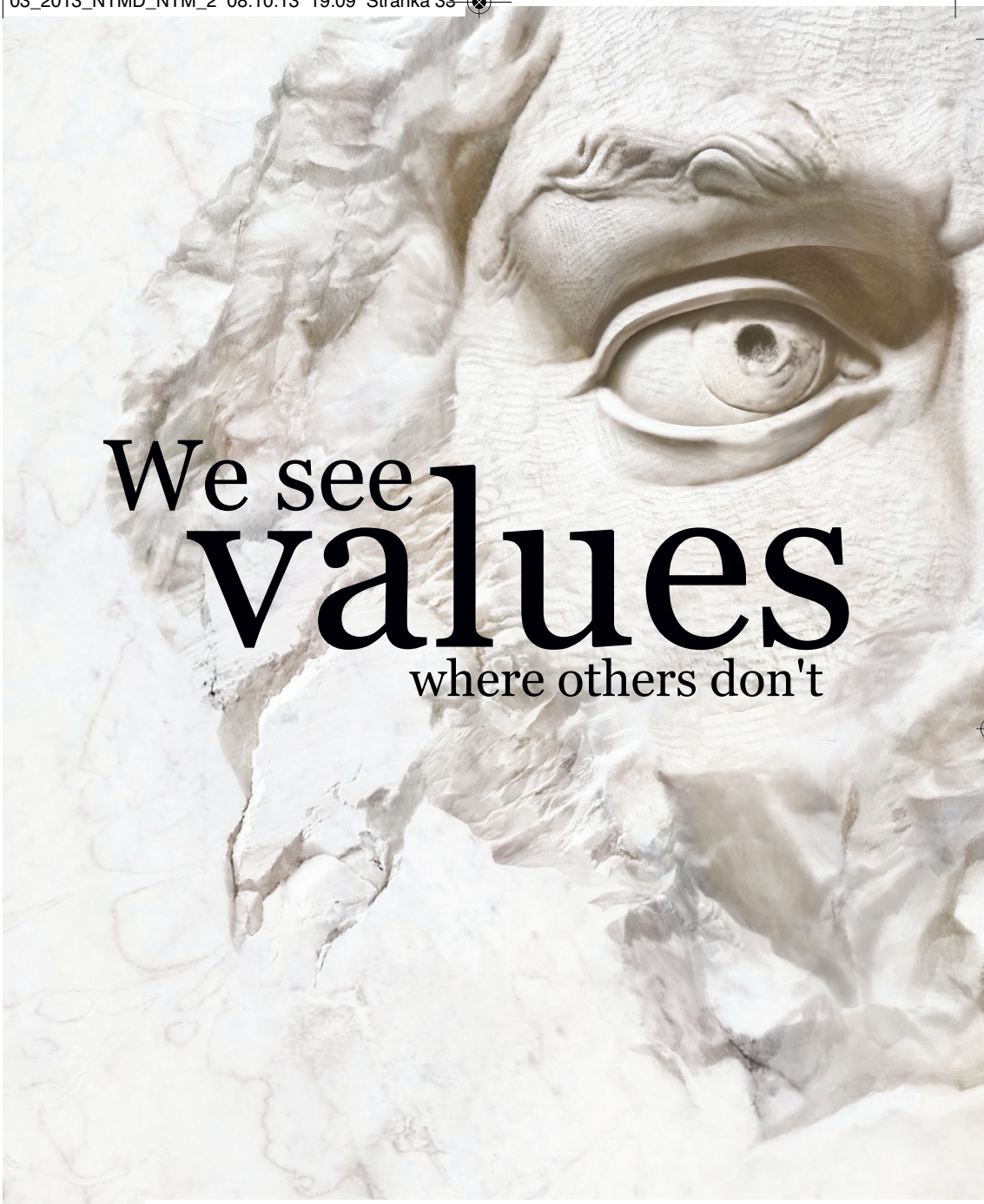

PENTA

Penta is an investment group founded in 1994. It is active in the area of private equity and real estate, controls almost 30 companies and provides more than 25,000 jobs. In 2010, its portfolio companies reported consolidated revenues of EUR 2.1 billion.

www.pentainvestments.com

03_2013_NTMD_NTM_2 08.10.13 19:09 Stránka 34

Sloupek Úspěchy jednotlivců můžou zkreslit celek

❑Michal Růžička

Pro většinu z nás jde o těžko představitelnou situaci: čtyři sestry Kateřina, Alena, Eva a Iva skončily v dětském domově v době, kdy nejstarší z nich bylo čtrnáct a nejmladší šest let. Táta byl ve vězení a matka marnila život u herních automatů. Nejen svůj. Její čtyři děti přišly o rodiče a musely začínat svým způsobem znovu a znovu. Nejprve v dětském domově a pak na vlastních nohách, ve vlastním dospělém životě. Kdo z nás může prohlásit, že by v takové situaci určitě uspěl?

Existují stovky příběhů mladých lidí, kteří po odchodu z dětského domova skončili špatně. Na ulici; v azylovém domě; v původní biologické rodině, nefungující, která je stáhla do problémů. Existují ovšem i příběhy s koncem, který lze (zatím) označit za šťastný. Jaký je mezi oběma póly rozdíl? Co rozhoduje? Jak je možné, že nejstarší Katka z oněch čtyř sester studuje vojenskou školu a druhá nejstarší Eva je už také studentkou, konkrétně pražské ČVUT? Jde o tak silné osobnosti?Nebo děvčata měla štěstí na personál konkrétního dětského domova, který je na „život po domově“ dokázal připravit?

Když o tom přemýšlí, Eva mluví o personálu dětského domova jako o nejdůležitější síle, která jí pomáhala a dodávala důvěru. Přesto jsou dny, kdy mám chuť všeho nechat a vrátit se domů, říká budoucí strojní inženýrka. „Pak si ale vzpomenu na to, jak jsou na mne v dětské domově pyšní. Jsem tamní první vysokoškolačka vůbec - a zase se do toho dám.“ Evu prý navíc motivuje k osobnímu úspěchu i fakt, že by mohla být „lepší než její rodiče“.

Lepší než rodiče chce být v podstatě každý. Jenže dostáváte-li od rodičů denně najíst, žijete-li s nimi pod jednou střechou a je-li nejhůř, můžete se na ně spolehnout, jde o poněkud jiný druh „soutěže“. Nesrovnatelný s tím, o kterém mluví Eva. Pokud to přeženu, mladý člověk rozmazlený rodičovskou péčí si může dovolit při studiu i shánění práce jednou, dvakrát selhat. Člověk z dětského domova tento psychologický i faktický luxus nemá. V jeho mysli to je „buď, a nebo“, představuji si. Příklad Evy a mnohých dalších úspěšných mladých lidí z dětských domovů je povzbuzující, ale nechť je povzbuzující především pro stejně znevýhodněné mladé muže a ženy. Nás ostatní ať nezmate: i sebevětší osobnost by se nemusela rozvinout, pokud se jí nedostane profesionální pomoci. Lidé jako Eva si na trhu práce sami se svou vůlí nevystačí. New Job New Life je skvělým příkladem, který by měl najít další následovníky.❑

03_2013_NTMD_NTM_2 08.10.13 19:09 Stránka 35

Mediální partneři tohoto vydání Edice Otvíráme

aktuálně.cz Víte, co se právě děje

LIDOVÉ NOVINY

MÁMA a já

ŽENA-IN.CZ internetový magazín pro ženy

CSR fórum

cesta k zaměstnání
a spokojenému životu

mladí lidé z dětských
domovů získávají
novou práci

odpovědné firmy
nabízejí pracovní pozice

dětské domovy
pomáhají mladým
se vstupem do života